

INFORMACJA O WARUNKACH WNOSZENIA DO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO SKARGI KONSTYTUCYJNEJ

1. **Prawo do wystąpienia ze skargą konstytucyjną**, zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997 r., **przysługuje każdemu, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone**. Przepis ten określa równocześnie podstawowe warunki rozpoznania takiej skargi przez Trybunał Konstytucyjny. Szczegółowe uregulowania odnoszące się do skargi konstytucyjnej zawiera ustawa z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643, z 2000 r. Nr 48, poz. 552 i Nr 53, poz. 638 oraz z 2001 r. Nr 98, poz. 1070).

2. Skargę konstytucyjną może dla skarżącego sporządzić **wyłącznie adwokat lub radca prawny**.

(Skargę konstytucyjną samodzielnie we własnej sprawie może sporządzić sędzia, prokurator, notariusz, profesor lub doktor habilitowany nauk prawnych).

3. Jeżeli skarżący, ze względu na sytuację majątkową, nie jest w stanie opłacić kosztów sporządzenia skargi konstytucyjnej przez adwokata lub radcę prawnego, ma prawo zwrócić się do sądu o **ustanowienie dla niego adwokata lub radcy prawnego z urzędu**. Wniosek w sprawie o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego z urzędu należy złożyć do sądu rejonowego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania skarżącego. W przypadku uwzględnienia tego wniosku, skarżący nie będzie ponosił kosztów sporządzenia skargi konstytucyjnej.

4. **Skarga konstytucyjna jest wolna od opłaty sądowej.**

5. Przedmiotem skargi konstytucyjnej może być **wyłącznie akt normatywny** (ustawa, rozporządzenie, zarządzenie itd.). Trybunał Konstytucyjny odmawia nadania biegu skargom konstytucyjnym kierowanym wyłącznie na określone orzeczenie sądu czy organu administracji. W skardze konstytucyjnej można kwestionować wyłącznie regulację prawną, która była podstawą takiego orzeczenia.

6. W przypadku, gdy zakwestionowany akt normatywny utracił moc obowiązującą przed złożeniem skargi konstytucyjnej należy wykazać, że wydanie przez Trybunał Konstytucyjny orzeczenia o tym akcie jest konieczne dla ochrony konstytucyjnych wolności i praw.

7. Trybunał Konstytucyjny rozpoznaje tylko takie skargi konstytucyjne, które **związane są z naruszeniem praw lub wolności** określonych w Konstytucji RP, z wyłączeniem spraw określonych w art. 56 Konstytucji (uzyskanie przez cudzoziemców prawa azylu lub statusu uchodźcy).

8. Trybunał Konstytucyjny może rozpoznawać skargę konstytucyjną wyłącznie wówczas, **gdy skarżący wykorzystał już wszystkie**, przysługujące mu w ramach postępowania sądowego lub administracyjnego, **środki zaskarżenia lub środki odwoławcze**.

9. Skargę konstytucyjną należy złożyć do Trybunału Konstytucyjnego, po wyczerpaniu drogi prawnej (zob. pkt 8), **w ciągu 3 miesięcy** od dnia doręczenia skarżącemu prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia (nie wlicza się do tego okresu czasu trwania postępowania o ustanowienie pełnomocnika z urzędu celem sporządzenia skargi konstytucyjnej - zob. pkt 3). Trybunał Konstytucyjny nie rozpoznaje skarg wniesionych po upływie wymienionego wyżej terminu.

10. Do skargi konstytucyjnej należy dołączyć:

- pełnomocnictwo do sporządzenia skargi konstytucyjnej (w przypadku skargi sporządzonej przez pełnomocnika z urzędu należy dołączyć kopię postanowienia sądu rejonowego o ustanowieniu takiego pełnomocnika oraz decyzji organu samorządu adwokackiego lub radcowskiego wyznaczającą konkretnego adwokata lub radcę prawnego pełnomocnikiem z urzędu); ponadto - w przypadku osób prawnych - aktualny wyciąg ze stosownego rejestru;
- kopię orzeczenia organu władzy publicznej, z którego wydaniem skarżący łączy naruszenie przysługujących mu praw lub wolności o charakterze konstytucyjnym;
- kopię orzeczeń wydanych w związku z wyczerpaniem przez skarżącego przysługujących mu środków odwoławczych lub środków zaskarżenia, łącznie z orzeczeniem wydanym przez organ pierwszej instancji.

11. Skargę konstytucyjną wraz z załącznikami należy składać w **5 egzemplarzach**.

SKARGA KONSTYTUCYJNA POWINNA BYĆ SPORZĄDZONA WEDŁUG NASTĘPUJĄCEGO SCHEMATU:

- **Informacje ogólne:**

- 1) miejsce i data sporządzenia skargi konstytucyjnej;
- 2) imię i nazwisko skarżącego, a w przypadku skarżącego nie będącego osobą fizyczną należy podać nazwę, osobę (osoby) upoważnioną do reprezentacji danego podmiotu oraz określenie podstawy reprezentacji;
- 3) adres skarżącego;
- 4) imię i nazwisko pełnomocnika skarżącego;
- 5) adres kancelarii oraz nr wpisu na listę adwokatów lub radców prawnych.

- **Określenie przedmiotu skargi konstytucyjnej:**

- 1) dokładne określenie zaskarżonego aktu normatywnego ze wskazaniem konkretnego przepisu (lub przepisów), nazwy aktu, daty wydania oraz miejsca publikacji;
- 2) dokładne wskazanie przepisów Konstytucji RP, których naruszenie zarzuca się w skardze konstytucyjnej.

- **Określenie podstaw skargi konstytucyjnej:**

- 1) wskazanie orzeczenia organu władzy publicznej, z którym skarżący łączy naruszenie przysługujących mu praw lub wolności konstytucyjnych (należy podać organ wydający orzeczenie, datę wydania, sygnaturę sprawy);
- 2) wskazanie podmiotowych praw lub wolności o charakterze konstytucyjnym, których naruszenie skarżący łączy z wydaniem orzeczenia określonego w pkt 1 wraz z podaniem przepisów Konstytucji RP, z których prawa te lub wolności są wywodzone;
- 3) dokładne określenie tego, w jaki sposób orzeczenie, o którym mowa w pkt 1, prowadzi do naruszenia konstytucyjnych praw lub wolności skarżącego;
- 4) przedstawienie argumentów wskazujących na ostateczny charakter orzeczenia, o którym

mowa w pkt 1, a w szczególności, uzasadniających przekonanie, iż skarżący wyczerpał przysługujące mu środki zaskarżenia lub inne środki odwoławcze;

5) podanie daty doręczenia skarżącemu orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie będącej podstawą skargi konstytucyjnej;

6) w przypadku sporządzenia skargi przez pełnomocnika ustanowionego z urzędu: podanie daty złożenia przez skarżącego wniosku do sądu rejonowego o ustanowienie pełnomocnika z urzędu celem sporządzenia skargi konstytucyjnej; podanie daty doręczenia skarżącemu pisma informującego o tym, który adwokat lub radca prawny został wyznaczony do sporządzenia skargi konstytucyjnej;

7) podanie argumentów przemawiających za tym, iż zakwestionowane w skardze konstytucyjnej regulacje prawne stanowiły podstawę wydania orzeczenia, o którym mowa w pkt 1.

- **Uzasadnienie**

Uzasadnienie zarzutu niezgodności z Konstytucją, w tym dokładne określenie na czym, zdaniem skarżącego, polega niezgodność zakwestionowanych regulacji prawnych z będącymi przedmiotem skargi przepisami konstytucyjnymi.

* * *

- Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego publikowane jest w Zbiorach Urzędowych, które można nabyć: w siedzibie Trybunału Konstytucyjnego oraz w punktach sprzedaży Dziennika Ustaw w Warszawie: ul. Powsińska 69/71; Al. Szucha 2/4.
- Orzecznictwo w wersji elektronicznej oraz inne informacje o Trybunale Konstytucyjnym dostępne są na stronie internetowej Trybunału pod adresem: www.trybunal.gov.pl